Statsforvalteren i Trøndelag
Tröödelagen Staatehaaltoje

Vår dato: 25.09.2026
Vår ref: 2026/5798
Deres dato:
Deres ref:

Melhus kommune
Rådhusveien 2
7224 MELHUS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Endre Aaen, 74168498

Tilbakemelding og avslutning av myndighetskontroll etter forurensningsforskriften kapittel 12 og 13 - Melhus kommune

Viser til rapport etter kontroll med Melhus kommune sin myndighetsutøvelse etter forurensningsforskriften kapittel 12 og 13 den 03.06.2026, og deres tilbakemelding på avvik og anmerkninger datert 26.08.2026.

I rapporten fikk kommunen avvik på at det ikke føres tilsyn med avløpsanlegg i kommunen, med videre kommentarer om at kommunen har mangelfull oppfølging av avvik som er avdekket ved anlegg der kommunen er forurensningsmyndighet. Videre ble det gitt anmerkninger knyttet til kommunens saksbehandling innen fagområdet.

Vi har gjennomgått kommunens tilbakemelding og har følgende kommentarer:

1.1 Kommunen fører ikke tilsyn med kommunale avløpsanlegg (kap. 13)
I deres tilsvar har kommunen skrevet:

> *Melhus kommune fører tilsyn med egne kommunale avløpsanlegg, og det føres også fysiske tilsyn med mindre avløpsanlegg. … I tilsynsmøtet ble det orientert om gjennomført komplett tilsyn med et kommunalt anlegg, samt rutiner for jevnlig kontroll av prøveresultater fra alle anlegg.*

Dette er i tråd med vår beskrivelse i avvik 1.1 i rapporten. Statsforvalteren anser likevel forholdet som et avvik. Selv om kommunen har gjennomført ett komplett tilsyn med kommunale avløpsanlegg oppfyller ikke dette kravet til systematisk kontroll som det forutsettes at forurensningsmyndigheten gjør.

Vi forutsetter at kommunen gjennom systematisk risikosyrt planlegging legger opp til at det gjennomføres tilsyn med alle avløpsanlegg omfattet av kapittel 13.

Dere har ikke kommentert avvik 1.2 om manglende oppfølging av avvik som avdekkes på kommunale avløpsanlegg. Vi ser avvik 1.2 i sammenheng med avvik 1.1 da kontroll består av delene: planlegging, gjennomføring, rapportering og oppfølging (reaksjon). Vi forutsetter at kommunen ved tilsyn følger opp anlegg som er i brudd med krav i tillatelser eller lovverk, for å sikre at de overholder

fastsatte rensekrav. Dette gjelder også anlegg der kommunen selv er eiere. Dette innebærer at kommunen bruker virkemidler slik som pålegg og tvangsmulkt som en reaksjon dersom dette er nødvendig for at anleggene skal komme i en lovlig tilstand snarest mulig.

1.3 Kommunen fører ikke fysiske tilsyn med avløpsanlegg
Dere har i tilbakemelding, som beskrevet i avviket, presisert av utvelgelse av tilsynsobjekter gjøres basert på avvik som meldes av slamtømmer.

I rapporten har vi beskrevet at kommunen kun gjennomfører dokumentkontroll og ikke fysiske kontroller av anlegg. Dere har i tilbakemelding skrevet at dette er feil med bakgrunn i at fysisk kontroll gjøres av slamtømmer.

Det er fra Stasforvalteren, her som i rapporten, viktig å presisere at fysisk befaring gjort av slamtømmer IKKE kan anses som en del av forurensningsmyndighetens tilsyn. Hjemmel til å føre tilsyn er gitt til kommunen, og det er ikke gitt anledning for kommunen til å delegere plikten og utøvelsen av kontroll utover kommunens organisasjon til eksempelvis private aktører.

Rapporter og observasjon gjort av slamtømmer kan brukes av dere til utvelgelse av tilsynsobjekter og i deres forberedelse til tilsyn. Disse observasjonene er likevel ikke kontroll av anlegget etter forurensingsloven. Det er kun forurensningsmyndigheten som kan føre et slikt tilsyn.

Som beskrevet i rapporten bør kommunen i større grad gjennomføre fysiske tilsyn basert på risiko for å avdekke ulovlig- eller uønsket forurensing. Kommunens behov for fysiske tilsyn bør fremgå av deres risikovurdering av myndighetsutøvelsen og prioriteringsrekkefølge av anlegg/områder.

Anmerkning 2: kommunens delegeringsreglement har mangler.
Dere har kommentert:

> *Det er påpekt at det i delegeringsreglementet ikke er beskrevet hvem som skulle utøve myndighet etter lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Loven tredde i kraft 06.06.25, og det publiserte delegeringsreglementet er ikke oppdatert etter dette.*

Vi gjør dere oppmerksom på at loven av 06.06.2025 er en endring av en tidligere lov fra 01.07.2012.

Anmerkning 4: Kommunen gir pålegg om søknad om tillatelse.
Dere har kommentert:

> *Pålegg om søknad om ny utslippstillatelse gis der det er åpenbart at det ikke eksisterer gyldig utslippstillatelse, og at det er eneste måten å reparere avviket på.*

Vi presiserer igjen at pålegg om å søke tillatelse etter forurensningsloven ikke kan gis med hjemmel i § 7 fjerde ledd.

De alternativene som parten som regel vil stå ovenfor er enten å søke frivillig, eller å få pålegg om å stanse forurensningen, dvs. ikke produsere avløpsvann. I så måte bør valget være enkelt for de fleste. Indirekte kan kommunens pålegg etter forurensningsloven § 7 4. ledd frembringe en søknad, men det er ikke rettsgrunnlag for å hjemle innsendelsen direkte i et pålegg.

Med bakgrunn i at det ikke er hjemmel om å fatte pålegg om å søke om tillatelse, må deler av vedtak som handler om dette anses som ugyldig. Dette innebærer at også vedtak som bygger på et slikt

ugyldig vedtak, slik som vedtak om tvangsmulkt for å ikke ha fulgt opp pålegg om å søke om tillatelse, måtte anses som ugyldige vedtak.

Kommunen kan likevel gjennom sin kommunikasjon med anleggseier og saksopplysning i saker, opplyse om søknadsplikten som kan komme ved nødvendige tiltak, slik som etablering av nye/oppgradering av anlegg.

Avslutning av kontroll

Vi forutsetter at dere tar vår tilbakemelding til orientering og endrer rutiner og praksis til å være i tråd med våre kommentarer.

Kommunens oppfølging av funn vil kunne bli kontrollert ved en ny kontroll fra Statsforvalteren.

Statsforvalteren avslutter med dette kontrollen med Melhus kommune sin myndighetsutøvelse av forurensningsforskriften kapittel 12 og 13.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Endre Aaen
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent